

Lausunto maa- ja metsätalousministeriön kuulemistilaisuuteen 4.10.2018 (3/06.01/2017)

Ahlmanin koulun Säätiö sr

Ahlmanin koulun Säätiön sr omistama navetta toimii opetus- ja geenipankkinavettana. Ahlmanin karjassa on vain suomenkarjan eläimiä kaikista suomenkarjan roduista ja eri suvuista. Geenipankkisopimukseen kuuluu länsisuomenkarja ja itäsuomenkarja. Tällä hetkellä geenipankissa on 12 länsisuomenkarjan sukua, 8 itäsuomenkarjan sukua ja yksi pohjoissuomenkarjan suku. Karjassa tehdään vuosittain 1-5 alkionhuuhtelua. Pääosin alkiot menevät Luken eläingeenivarojen säilytykseen. Navetta toimii aktiivisesti maatalousalan perustutkinnon eläintenhoitajalinjan opiskelijoiden opetuksessa. Maatilaa ja karjaa hoitaa kolme vakituista työntekijää.

Ahlman on sitoutunut toiminnassaan suomenkarjan tuotteistamiseen ja tekemään suomenkarjaa tunnetuksi. Suuri osa tilan suomenkarjan maidosta jatkojalostetaan omassa pienmeijerissä ja myydään suomenkarjan tuotemerkillä Tilapuodissa ja valikoiduissa myymälöissä ympäri Suomen. Navetassa tuotettu liha käytetään Ahlmanin omissa ravintoloissa ja osa myydään Tilapuodissa kuluttajille. Ahlmanilla toimii myös suomenkarjan kehittämiseen liittyviä hankkeita.

Geenipankkikarjojen toiminta

- Geenipankkikarjojen toiminta on jatkossakin turvattava, sillä heikompiuottoisten sukujen ylläpitäminen ei ole mahdollista tavallisilla maatiloilla.
- Geenipankkikarjojen määrärahaa nostettiin vuonna 2018 ensimmäistä kertaa vuoden 2008 jälkeen Ahlmanin osalta 1000 eurolla. Määrärahaan tulee saada selkeä korotus johtuen muuttuneesta kulurakenteesta. Ahlmanilla on tehty sopimus Sukevalta vuonna 2008 tulleista eläimistä (10 länsisuomenkarjan lehmää, 8 itäsuomenkarjan lehmää, sisältäen uudiskarjan ja astutussonnin). Karjaan on sopimuksen teon jälkeen hankittu lisää harvinaisia sukuja. Nykyinen karja sisältää yhteensä 42 suomenkarjan lehmää ja saman verran uudiskarjaa ja astutussonnin. Karjan kaikkia eläimiä käytetään geenipankkitoiminnassa (alkionhuuhtelu, harvinaisten sukujen ylläpito). Tuottajahinnan lasku ja tuotantokustannusten nousu on heikentänyt merkittävästi maidontuotannon kannattavuutta. Heikentynyt kannattavuus korostuu huonotuottoisten sukulinjojen kohdalla, joiden ylläpitoon nykyinen geenipankkitoiminnan rahoitus ei riitä. Ahlmanilla toimintaa rasittavat myös ammatillisen koulutuksen rahoitukseen tehdyt leikkaukset, jotka heikentävät merkittävästi mahdollisuuksia rahoittaa geenipankkikarjan ylläpitoa toiminnan muilla tuotoilla.
- Alkuperäiskarjan geenipankkitoimintaa rahoitetaan oppilaitosten osalta Opetushallitukselta vuosittain haettava valtionavustuksesta. Avustusta haetaan hakuvuodelle ja sitä seuraavalle kalenterivuodelle. Avustuksen hakua tulee selkeyttää niin että haun kohteena oleva toiminta- ja tilikausi on yksi kalenterivuosi.

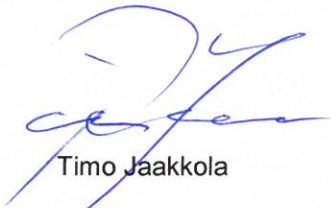
Alkuperäisrotutuki

- Alkuperäisrotutukea pitää jatkossakin maksaa tuottajille, jotka sitoutuvat ylläpitämään karjassaan itäsuomenkarjaa, länsisuomenkarjaa tai pohjoissuomenkarjaa.

- Tukea tulee kohdentaa siten, että sitä riittäisi jokaiselle rodulle ts. joku suomenkarjaroduista ei saisi toista suurempaa osaa koko jaettavasta rajallisesta tukimäärästä. Jokaiselle suomenkarjarodulle (itäsuomenkarja, pohjoissuomenkarja ja länsisuomenkarja) tulee olla oma kiintiönsä jaettavasta tukimäärästä. Tällä hetkellä pohjoissuomenkarja on ainoa uhanalainen suomenkarjan rodusta. Toisaalta tuotosseurannan piirissä olevien itäsuomenkarjan eläinten määrä on hälyttävän alhaalla johtuen itäsuomenkarjan siirtymisestä enemmän emolehmuotannon puolelle. Itäsuomenkarjaa on tuotosseurannassa nykyään vain n. 300 lehmää (vuonna 2017). Määrä on niin matala, että itäsuomenkarjan lypsyominaisuuksien jalostaminen on hyvin hankalaa. Emolehminä itäsuomenkarjaa on nykyään n. 1400 (vuonna 2017).

- Tukea tulee kohdentaa siten, että tuotosseurannan piirissä olevat eläimet saisivat enemmän tukea. Tuotosseurantaan kuuluvat tilat tuottavat jalostuseläimiä ja tietoa tutkimusta ja jalostusta varten. Tyypillisesti tuotosseurantaan kuuluvat tilat, jotka toimivat ammattimaisesti ja haluavat työllään kehittää rotuja. Tuotosseurantaan kuuluminen tuo myös merkittäviä lisäkuluja tilalle. Vaihtoehtoisesti itäsuomenkarja emolehmäkarjoissa tulee saada emolehmäpalkkiota, jos tila voisi kuulua emolehmätarkkailuun.

- Korvauseläinten hankkimisen aikarajaa pitää väljentää. Nykyinen käytäntö (korvauseläin tulee hankkia 10 vuorokauden sisällä eläimen poistosta) tuottaa hankaluuksia tiloille, joilla on vähän eläimiä tuen piirissä. Jos korvauseläin joudutaan ostamaan toiselta tilalta, tarttuvien eläintautien leviäminen on riski. Myös alle vuoden ikäisen naaraspuolisen, samanrotuisen eläimen lisääminen tulee olla mahdollista.

Timo Jaakkola

Toimitusjohtaja

Ahlman

